

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Seriile nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrimit.

N°. 191.

Vineri 12 (24) Octomvre

1884.

Nou Abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 s'a început un nou abonamentu, la care invităm pe onorații amici și prietătorii ai foiei noastre.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria cu poșta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe un an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe un an 36 franci.

Rugăm pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și veni de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteria ziarului să nu se întrerupă.

REDACȚIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașov în 11 (23) Octomvre.

Tot mai amenințătoare devine situațiunea în Croația și se pare că conflictul iscat între deputații dietei din cauza proiectului de adresă a Starcevicianilor va avea nise urmări forte rele.

Modul de procedere al majorității din dieta croată față cu adresa Starcevicianilor nu putea să fie mai nemerit pentru de a provoca nou turburări. Par'că un duhu necurat le șoptește se lucre tocmai așa și nu altfel.

Nu voim să cercetăm dacă se potrivește cu parlamentarismul, ca, după ce fiecarei partide îi este ertat a prezenta un proiect de adresă, președintele camerei să vină și să pronunțe în numele dietei și al națiunii anatema asupra unui asemenea proiect de adresă și încă înainte de a se fi început discuțiunea. Destul că președintele Hrvat a făcut o asemenea declarațiune condamnatore, care produse o nespusă turburare în dietă, despre a căreia sfârșit încă n'am află nimic.

Se putea prevedea cu signritate, că Starcevicianii nu voru primi declarațiunea lui Hrvat în tăcere, ci voru protesta energic în contra acuzării de nealitate și de înaltă trădare.

Indată după cetirea declarațiunei Starcevicianii cerură cu mare sgomotu, ca președintele să se retragă cuvântul, dicându că nu voru erta să se țină ședința mai înainte de a li-se da această satisfacțiune.

Starcevicianii și-au ținut cuvântul și în ședința următoare din 21 l. c., care a durat numai vre-o zece minute, din cauză că președintele n'a voit să se satisfacă cererei lor. În mijlocul celui mai asurător sgomotu președintele propuse ca să se eschidă din dietă 12 Starcevicianii și închise ședința.

Nici mijlocul acesta de a-i eschide pe estremi nu ni se pare nicidecum nemerit. Urmasarea acestei eschideri va fi că scandalele din dietă se vor continua cu mai mare vehemență afară din dietă și că în casul acesta parlamentarismul croată va fi și mai amenințat.

Nu scim cum va putea guvernă Banul cu o dietă trunchiată și c'unu popor agitat în gradul suprem. Pote ar fi fost mai bine să amâne dieta și să se guverneze Croația fără de parlament. Guvernul unguresc însă ar putea să se evite acesta cu ori-ce prețu său să se amâne „amânarea“ dietei cât mai mult, ca să nu se șică, că Ungurii și sluga lor, Banul,

sunt de vină că s'au introdus eărăși stări excepționale în Croația.

Ori cum va fi, idea că Ungurii suut de vină la tôte, a prins rădăcină, atât de afunde la poporul croată, încât nu va putea ajuta nici un felu da apucătură în privința acesta.

Bine observă o foie din Viena, că cei din Pesta nu dau în totdeauna atențiune serioasă celor ce se petrec în Agram. Ei par a fi mulțamiți acum cu aceea, că dieta croată a ales deputații pentru camera din Pesta.

Dăr nici o eventuală amânare a dietei din Agram nu pote decât numai amână conflictul pe un timp ore-care. Va veni timpul când va trebui să se voteze budgetul croată, și dacă se va continua starea de lucruri actuală, acesta nu se va putea ajunge pe cale ordinară constituțională. Atunci absolutismul va trebui să ia locul constituționalismului în Croația, ceea ce pote avé urmări fatale și pentru Ungaria.

CRONICA POLITICĂ.

Declarații peste declarații. Pre când președintele dietei croate, Hrvat, făcea o declarațiune în contra Starcevicianilor, ministrul președinte Tisza dojenea aspru pe antisemiții din dietă, asemenea printr'o declarațiune. Elu duse, că nu voiesce să intre în discuțiune cu antisemiții, dăr fiindcă fructele agitațiunei lor sunt ferestrii sparte, spoliarea și maltratarea cetățenilor, trebuie să se ia alte mijloce în contra antisemiților. Ca și d. Csernatony în »Nemzet« vorbesce și d-lu Tisza, stăpanul lui, de inveninarea poporului prin lățirea invățaturilor antisemite și promise între aplause că elu, Tisza, va pune stavilă acestei inveninări. Pentru scopul acesta Tisza va cere dela dietă, ca să-i de mijlocele de lipsă spre a împedea efectul discursurilor agitatorilor antisemiți. »Mi sângerăză inima, esclamă d-lu Tisza, de câte ori sufere unu nevinovat séu unu om sedus de alții, unde dreptatea crede, ca nu elu, ci acela, care l'a sedus să fie pedepsit.« Ce aru fi de ministrul președinte și de soții lui în guvernare, dacă s'ar aplică și asupra lor cu rigore acestu principiu?

Ministrul președinte Tisza a prezentat camerei deputaților proiectul de lege privitor la reforma camerei magnaților. Pe viitoru nu va mai forma numai nașcerea dreptul de a avé cineva loc și vot în camera magnaților, ci și meritele distinse pe tărâmul publicu potu deschide unui om ușile primei camere. După noul proiect de lege dară intrarea în camera magnaților o va inlesni a) moștenirea, b) anumite demnități și oficii, c) numirea pe viață de cătră monarchu, și d) alegerea din partea dietei croate-stavone în sensul paragrafului de lege îndrumătoru. Importantă e aceea hotărâre din proiectul de lege, după care familii de magnați, care posedu indigenatul unguresc, dar ai căror membri de familiă au cu tôte aceste loc și vot în camera seniorilor din Austria, numai atunci își pot exercita dreptul lor în camera magnaților, dacă din acești membri de familiă aceia, cari au ajuns deja alți 24 anu alți etății, până la 1 Iulie 1885, ér cei mai tineri după 6 luni de la ajungerea anului 24, voru declara ministrului președinte unguresc, că ei voescu să exercite acestu dreptu numai în camera magnaților unguresci.

Mare bucuria domnesce în tabera liberalilor din Belgia. Ei au învinsu la alegerile comunale în tôte orașele afară de Brügge și Mechelu, unde au reeșit clericali. Asemenea au învinsu în o mulțime de localități mai mic și pe acolo pe unde mai înainte éra ocupat tărâmul de clericali. Nemulțămirea cu noua lege de scolară și cu noul ministeriu Malou a contribuit mult la această victorie a liberalilor. Cu tôte astea nu e probabil că ea va schimba ceva în situațiunea interioară

politică a Belgiei. În Bruxella, unde liberalii au învins cu 3750 voturi, stradele érau îndesate de populațiune care salută fiecare scire, ce sosea din provinciă în favoarea liberalilor, cu strigări nesfârșite entusiastice.

Din dieta Croației.

Așteptările Maghiarilor, că actuala sesiune a dietei croate va decurge în liniște, au fost înșelate. Scenele ce se petrec în dietă iau din ți în ți un caracter totu mai acut.

În ședința dietei dela 20 Octomvre n. Starcevicianii cerură, ca președintele dietei să se retragă cuvintele, prin care i-a declarat de nealți din cauza proiectului lor de adresă, că elu n'are dreptu să vorbească în numele dietei și alu poporului. Nefăcându președintele acesta, Starcevicianii voru împedea ori ce desbatere din dietă, în contra Starcevicianilor. Când președintele și-a terminat declarațiunea cu cuvintele: »Trăiască prețiosul nostru rege!« toți deputații s'au ridicat, pe când starcevicianii au șeșut.

După cetirea declarațiunii, președintele dá cuvântul raportorului comisiunei de adresă, Miscatovic.

Hincovic: Mai nainte amu să declar în numele partidei drepte... Președintele: Amu dată espresiune lealității și credinței cătră Regele; acesta nu pote să se facă obiectu alu desbaterilor. (Zsivio în drepta; desaprobari furtunose în stंगा). — Hincovic: Mie mi se cuvine cuvântul! — Președintele: Nu! (Sgomotu. Strigăte în drepta: Ascultați pe referentul! În stंगा: Hincovic are cuvântul.) — Barci: Sberă: E calomniă, să invinovăți drepta de înaltă trădare. (Strigăte în drepta: »Adresa d-vostră e așa!« Starcevicianii se ridică cu toți de pe băncile lor și strigă înversunată.) — Baronul Rucavina; Voi nu sunteți reprezentanți ai națiunei, ci slugi unguresci! (Arătându pe Banul) Vedeți, astu flăcău maghiar e domnul vostru! — Barci: Afară cu astu flăcău maghiar. — Valusnic: Suntemu supuși credincioși ai Regelui! — Pilepic: Bani sunt lealitatea voastră. Acum vați dată pe față natura de spion polițienesc. Denunțator sunteți. Președintele trebuie să se retragă cuvintele, de nu ședința nu se va țină! (În sgomotul făcut de Starcevicianii se ridică acum și în drepta voci amenințătoare: »Afară cu ei!«) — Pisacic: Chemați gendarmii! — Folnegovic: Cu lealitatea voastră simulată o se ajungeți tare departe! Nu voiți să-i spuneți Regelui adevărul! —

De ore ce referentul nu pote apuca să vorbească, președintele sisteză ședința. Sgomotul continuă. Starcevicianii gesticulesă înversunată cătră majoritate, căreia îi aruncă batjocuri câte nu și mai pote inchipui omul, ér după ce președintele redeschide ședința, se reînnoiesce scena de mai nainte, și ici colo în mai mare măsură. Membrii majorității părăsesc locurile lor, în vreme ce Starcevicianii strigă: Ori își retrage cuvintele, ori ne lasă să vorbim! —

Pisacic (cătră președinte): Josu cu nemernicul! — Falnegovic: Dreapta nu se ofensă, josu cu elu! — Starcevicianii strigă amenințându cu pumnii pe președinte: Josu cu coșcarul ăsta! Josu cu calumniatorul! — Folnegovic: Rușine să vé fie ticăloșilor! Aveți stipendiu acum, puteți disolvă camera! — Pilepic și Radosevic: Să presedese vice-președintele! — Bancaric: Să vie flăcăul unguresc de are curagiu! — Pavlovic: Sunteți trădători trădați pe Regele! — Crucevic mergendu spre localitățile clubului guvernamentalilor, strigă cătră Pavlovic: Voi sunteți trădători! Pavlovic se aruncă după elu strigându: Amu s'el palmuesc! În localul clubului e reținut de căți-va deputați celu facu să se întorcă în sală.

Scena ia un caracter, ce nu se pote descrie. Președintele e de prisos; neputendu restabili ordinea, închide ședința. Părăsindu sala, Starcevicianii se grămădesc pe lângă elu, strigându-i: Dta nu ești președinte ci denuncianțu, spionu, bestia, tâlharu!... Sgomotul s'a continuat și după ridicarea ședinței.

Cursul la bursa de Viena
din 21 Octomvire st. n. 1884.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes entries like Rentă de aur, Impremutul căilor ferate, Amortisarea datoriei, etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 9 Octomvire st. v. 1884.

Table with 3 columns: Item, Buy (Cump.), Sell (vënd.). Includes entries like Renta română, Credit fonc. rural, Banca națională a României, etc.

Cursulu pieței Brașov
din 22 Octomvire st. n. 1884.

Table with 3 columns: Item, Buy (Cump.), Sell (Vënd.). Includes entries like Bancnote românești, Argint românesc, Lire turcesc, etc.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table with 3 columns: Duration (e.g., 3-4 oră), Price (e.g., 1000), and other details.

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Maiu 1884.

Societatea comercială română Bassarabianu Caltoglu & Comp.

BULETIN
BRĂILA 5 Octomvire 1884.

Table with 7 columns: Vendedor, Cumperător, Felul, Kilo, Libre, Prețul, Notițe. Lists various goods and prices.

ANUNȚU.

Unu Pianu bine păstrat se află de vândare cu prețu efinu.

A se adresa la STEFAN PAPP și fiul, Strada Teatrului. 3-3.

Mersulu trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta), train types (Trenu accelerat, Trenu de persoane, etc.), and departure times for various stations.

Nota: Órele de nópte suntú cele dintre liniile gróse